

29.1.2009

IZ SODNE PRAKSE: ZASTARANJE PREŽIVNINE IN IZVRŠEVANJE SKLEPA O IZVRŠBI

Dolžnikov dolžnik mora izvršiti sklep o izvršbi tako, kot se glasi, če pa se izvršilni naslov in sklep o izvršbi ne ujemata, se mora držati sklepa o izvršbi.

Sodišče prve stopnje je dovolilo izvršbo na podlagi izvršilnega naslova za izterjavo neplačanih preživnin.

Dolžnik je podal ugovor zastaranja za vse preživninske obroke, zapadle več kot tri leta od vložitve izvršilnega predloga. Sodišče je po oceni dolžnika tudi nezakonito dovolilo izvršbo za zamudne obresti od zapadlosti posameznega mesečnega obroka, čeprav je v izvršilnem naslovu določeno, da dolžnik v primeru zamude plača zakonite obresti, po obrestni meri, ki jo priznava banka za hranilne vloge.

V zvezi z zastaranjem preživninske pravice je sodišče prve stopnje le zavzelo stališče, da skladno z določbo 3. odstavka 348. člena Obligacijskega zakonika (OZ) pravica do preživljanja, ki gre komu po zakonu, ne more zastarati. S tem, ko je upnik predlagal tudi plačilo zamudnih obresti brez dodanega besedila »po obrestni meri, ki jo priznava banka za hranilne vloge, vezane brez določenega namena na več kot eno leto dni, ni deloval v nasprotju z izvršilnim naslovom, temveč je zgolj izpustil navedeno besedilo, saj organizacija za plačilni promet, ki izvršuje sklep o izvršbi, prejme s strani sodišča poleg sklepa o izvršbi tudi predlog za izvršbo s prilogami, s katerimi se seznanj.

V pritožbi je dolžnik zatrjeval, da sodišče ni upoštevalo določbe 347. člena OZ, kjer je določen triletni zastaralni rok, napačno pa je tudi stališče sodišča prve stopnje glede vezanosti dolžnikovega dolžnika na izvršilni naslov. Slednji je namreč vezan na sklep o izvršbi in ga ne more izvršiti drugače, kot je to zapisano v sklepu, izdanem na upnikov predlog.

Stališče, ki ga je sodišče prve stopnje zavzelo do ugovora zastaranja, je materialnopravno zmotno. Ne gre za vprašanje zastaranja pravice do preživljanja, ampak za vprašanje zastaranja posameznih že zapadlih preživninskih obrokov. Sodišče prve stopnje bi moralo uporabiti določbo 347. člena OZ in upoštevati, da občasne terjatve zastarajo v treh letih od zapadlosti vsake posamezne dajatve, tudi če gre za takšne občasne terjatve, s katerimi se črpa sama pravica, kot je terjatev preživljanja. Zaradi te materialnopravne kršitve je ostalo dejansko stanje v sklepu nepopolno ugotovljeno. Prav ima pritožba tudi glede obresti. Upnik namreč nima izvršilnega naslova za izterjavo takih obresti, kot jih je navedla v izvršilnem predlogu on kot jih je povzelo sodišče prve stopnje v sklepu o izvršbi.

V izvršilnem naslovu, dogovoru o dolžnosti in višini preživnine, sklenjenem pri skrbstvenem organu so se stranke za primer zamude dogovorile za »zakonite obresti po obrestni meri, ki jo

priznava banka za hranilne vloge, vezane brez določenega namena na več kot eno leto dni«, upnik pa je predlagal izvršbo za zakonite zamudne obresti. Odgovor sodišča prve stopnje, da upnik ni deloval v nasprotju z izvršilnim naslovom, saj organizacija za plačilni promet, ki izvršuje sklep o izvršbi, prejme s strani sodišča tudi predlog za izvršbo s prilogami, s katerimi se seznanj, popolnoma nerazumljiv.

Dolžnikov dolžnik mora izvršiti sklep o izvršbi tako, kot se glasi, če pa se izvršilni naslov in sklep o izvršbi ne ujemata, se mora držati sklepa o izvršbi. V kolikor je sodišče prve stopnje menilo, da se mora dolžnikov dolžnik držati tistega, kar piše v izvršilnem naslovu, se moti. Pritožbeno sodišče je moralo sklep, s katerimi je bil dolžnikov ugovor zavrjen, razveljaviti in vrniti zadevo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

Pripravil: Igor Cek, odvetnik